

Alueidenkäyttölaki (HE 70/2026vp)

Julkinen kuuleminen

Leena Kristeri

Elinvoimajohtaja

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry

Omaisuuudensuojan vahvistamista Harmaan suojelun kitkemistä

Metsäkorvauspykälä turvaamaan maanomistajan omaisuudensuojaa

- Korvaussääntelyn on koskettava myös voimassa olevia yleis- ja asemakaavoja.
- Korvausoikeuden tulee syntyä kaavan lainvoimaisuudesta ilman erillistä poikkeamis- tai lupamenettelyä.

Korvaukseton kaavasuoja ja harmaa suojelu on estettävä.

- Lakiin kirjattava selkeästi, että maa- ja metsätalousvaltaisilla alueilla toiminnan ohjauksen tulee perustua metsälakiin ja muuhun sektorilainsäädäntöön, ja ettei kaavoituksella ohjata muulla tavalla toimintaa.
- Informatiivisten ja ominaispiirteitä kuvaavien kaavakohdemerkintöjen ja -määräyksien markkinavaikutukset on tunnistettava ja korvaukseton harmaa suojelu kiellettävä.
- Ruotsissa ehdotetaan omaisuudensuojan vahvistamista niin, että julkisen vallan merkittävät käyttörajoitukset olisivat oikeasuhtaisia ja niistä maksettaisiin pääsääntöisesti täysi korvaus maanomistajalle (SOU 2026:54). Linja korostaa, että metsätalous on maanomistajan olemassa olevaa maankäyttöä, minkä vuoksi myöhemmin asetettavia käyttörajoituksia ei tule tarkastella uuden oikeuden epäämisenä, vaan olemassa olevan maankäyttöoikeuden rajoittamisena. Hyväksyttävä ympäristö- ja alueidenkäyttöpolitiikka edellyttää selkeää toimivaltaa, ennakoitavaa suhteellisuusarviointia ja täyttä korvausta silloin, kun yhteiskunnan tavoitteet rajoittavat olennaisesti yksityisen omaisuuden käyttöä.

Maanomistajalle on turvattava henkilökohtainen ja oikea-aikainen tieto.

- Kirjallinen ilmoitus on lähetettävä maanomistajalle sekä kaavaluonnoksesta että kaavaehdotuksesta aina, kun kaava voi aiheuttaa maanomistajalle haittaa tai käytönrajoituksen, tai kun kaava luo kunnalle lunastusperusteen tai korvausvelvollisuuden. Ilmoitus tulee lähettää vähintään viikkoa ennen nähtäville asettamista.

